नेवाः हाइकु

नेवाः हाइकु

दँ १ ल्या: १ ने. सं. ११३० तछला
इ. सं. २०१० जुलाई : वि. सं. २०६७ असार

सम्पादक :
डा. आनन्द जोशी

सल्लाहकार :
इन्द्र माली

व्यवस्थापक
सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ

स्वापू:
नेवाः हाइकु
नेपालभाषा एकेडेमी
रामहरि लुमन्ति छेँ
छेत्रपाति-१७, यँ

पोष्ट बक्स नं.
१३९३६

ग्वाहालिमि :
विमल ताम्राकार
कृष्णभक्त बोडे
सौरभ शाक्य
बद्री वेदना
तुयु पुं
सुधीर ख्वबि
दया खड्गी बेचैन
प्रेम सायमि

जिमिगु खँ

झीगु काव्य ख्यलय् हाइकु दुहांव:गु थ्यंमथ्यं निगू दशक थ्यंगु लसताय् नेवा: हाइकु पौ पिथने दया: जिमित साप हे लय्तानाच्वंगु दु । थ्व जिमिगु न्हापांगु पला: ख: । मेगु पलाखय् मेपिं नेवा: हाइजिनपिनिगु हाइकु समावेश यानायंकेगु जिमिगु आजु दु । थुगु पौया व्यवस्थापन धिसिमिसि मधा:तलय् सामयिक संकलनया रुप बीगु जुइ । लिपा लय्पौया कथं नियमित रुपं तप्पं याना: पिकायेगु जुइ ।

हाइकु विश्वया दकलय् चीहाक:गु कविता ख: । थ्व चीहाक: जुया: नं सारगर्भित, सौन्दर्ययुक्त व मानव हृदयया गहनतम अनुभूति अभिव्यक्त जुयाच्वनी । उकि हाइकुलय् गुलि दुनेफत उलि आनन्दया अनुभूत जुइ थुकियाना: थुगु विधायात लोकं नालाका:गु ख: । हाइकु स्वझ्व: दुने ५-७-५ याना: झिन्हय्ग: आखलं भाव प्रकाशन यानातइगु कविता ख: । प्रत्येक झ्व: स्वतन्त्र जुया: नं समष्टि रुपं छगू भावयात सम्प्रेषण यानातइगु कविता ख: । हाइकु कविता ब्वनेबलय् गुकथं भाव अनुभूत जुल मेम्हस्यां ब्वनीबलय् उकथं जुइ धइगु मदु । थ्व ला ब्वमिया योग्यता क्षमता व संस्कारित वातावरणय् निर्भर जुइ । थ्व हे हाइकुया छगू विशेषता ख: ।

झी फुक्क नेवा: हाइजिनतय्त छगू दबुलिइ थना: मंका:कथं सहलह ब्याका: नेवा: हाइकूया विकास यानायंकेगु आजु हे नेवा: हाइकुया मू तातुना ख: । थुकिया लागि इलय् ब्यलय् सहलह मुंज्या व प्रकाशन जक मू साधन मखु । झी फुक्क मुना: पला: न्ह्याकेफ:सा छगू न्हूगु आयाम हयेफइ । संस्थागत रुपं झीसं झीगु भाय्लय् हाइकु विकास याना: यंकेमा:गु थौंया अनवश्यकता ख: ।

सौरभ शाक्यया हाइकु

ध्याचःगु लँय्स
ग्वारतुला बिल लः
वाचि गायेका ।

बँ ग्वाराय् च्वत
सिमां थःगु कविता
फसं ब्वनाच्वं ।

थ्व शहरय् ला
यान्त्रिक जुल मनुत
बुँङाचा मामां ।

आन्दोलन हँ
सर्गतय् कुँ खः कि धू
निभाःकां जुल ।

अभ्रं ल्यं दुनि
थाशकू गंगु आस
चल वंगु बँ ।

सुधिर ख्वबिया हाइकु

सुथया आस
न्हिछिया थ्व प्याय्चा
निरासगु चा ।

वर्षाया रंग
लाय्लामाया सबत
म्हय्खाया प्याखं ।

आत्मसात खः
ओम माने पेमे हुम
मन्त्र मोक्षया ।

कँ नाप नाप
स्वां नापया मतिना
हिंबूगु नुगः ।

नुगःया प्याय्चाः
ख्वबि दुने दुबिन्का
मौन अपसं ।

तुयु पुंया हाइकु

खिउँ क्वथाचा
वां प्यागु छेलिइ जि
सुलुप्या बथां ।

मसि वाःगु दु
बँ कथुप्याकु दु
जि धाःम्ह तन ।

सःला सुत जि
वा, ला वःगु मखुनी
धुदँ लँय् खनी ।

जः ला व थन
भुतुलि ला मि मदु
शान्ति देश थ्व ।

वाउँगु रङ्ग
नाइसिच्वंगु फसि
म्हुतुया सवाः ।

बिमल ताम्राकारया हाइकु

हिति हाःगु लः
चखुंचा ज्वनेत स्वै
बँय् तिकि ननि ।

हिती लः मवः
पलिं ज्वःगु वातिकि
निने छ्तिकि.....।

चिम्नि ल्ह्वःगु कुँ
फसय् ल्वाकःबुकः ज्वी
सुथय् खै हाकु ।

स्वलय् च्वंगु ख्यँय्
संविधान सभा ला
कुकुच्वच्वनँ ।

पतिया हाःसः
जनतातय्‌गु ख्वःसः
ल्ह्वं किसिं मताः ।

कृष्णभक्त वोडेया हाइकु

थौंया हाइकु
घण्टाघरं क्यंगु ई
उखेंथुखें पाः ।

लाटाम्ह ब्यांचा
बुं जःखः कात्तुकात
थौं ज्यापु वातां ।

सगरमाथा
अस्थिर राजनीति
न्हासं चूवन ।

सुपाँय् धीच्यूंसां
सर्ग वा गाये मफु
लाटाम्ह ब्यांचा ।

द्यगलय् बखुं
गुलुभौ इरुथिरु
गंया सः मवः ।

दया खड्गी "बेचैन" या हाइकु

नमि थें ग्वात
ह्याउँनिभाःया जलय्
बँताया कुला ।

कां थें खिउँसे
आलमतं जः ह्वल
कौलाया चान्हय् ।

हःया शीत थें
तिकिनन तुरुक्क
छ्फुति ख्वबि ।

हाकुगु सुपाँय्
इमामन्दःकैच्वन
हलिं खिउँसे ।

गुँया पाःचाय्
इसिपासि सैच्वन
लँपुइ कंभ्राः ।

डा. आनन्द जोशीया हाइकु

खुसिं लँ हिल
त्व:तावंगु बँ बाभ्क:
अपांग ह्यूपा: ।

सुकुम्बासी छँ
बाढी वल, त्वपुल
गुँ चल: वन ।

सिल्लाया सुथ
थरथर खा: सूर्य
धीचिन यात्रा ।

प्यकालँय् भीड
विरोधय् हे विरोध
दिशातंगु लँ ।

बछ्लाया निभा:
मिं नल जंगलत
कुं आक्रान्त 'जि' ।

श्यामसुन्दर सैजुया हाइकु

बुलुसे मिखा
लित्तुलिया जुया जिं
कस्तूरी चला ।

युद्ध ला जुल
तर शत्रु गुम्ह ख:
जि छुं मखन ।

न्हायकं तज्याना
पीडाया दु:ख दक्व
दुनेसं वात ।

मौनता सीत
म्वानाच्वन स्तव्धता
तेपुचा दुने ।

हाइजिन तबः छपुलु

- इन्द्र माली

हाइजिन व हाइकु – १

(नेपालभाषाय् पिदंगु हाइकुया अध्ययनकथं सफू पिदने धुंकूपिं हाइजिनपिनिगु समीक्षात्मक म्हसीका थन ब्वयेगु कुतः यानाच्वनागु जुल । झीगु भाषाय् आःतकया दुने हाइकु सफू व १५म्ह हाइजिन खनेदये धुंकल । फच्छिफतलय् फुक्क हाइजिनपिनिगु म्हसीका ब्वयेगु कुतः याये)

हाइजिन तबः

नेपालभाषा हाइकु ख्यलय् तसकं बःचाधंगु हाइकुया सफूचा दकलय् न्हापां हाइजिन तबःया पिदंगु खः । खःला हाइजिन तबः झीगु साहित्य ख्यलय् नेपाल संवत् १०८४ दँय् "न्हि सफूया दुने" बाखं पाखे साहित्य ख्यलय् पलाः न्ह्याकूगु नं स्वंगू दशक व खुदँ फुइन । थुकिया दुने बाखं, कविता, गजल, छधा प्याखं, भजन आदि आदि च्वया थःगु बहुमखी प्रतिभाया परिचय बिया बयाच्वंगु खनेदु । थन मेमेगु ख्यःया खँयात समावेश मयासें हाइकुलय् केन्द्रित जुया अध्ययन यायेगु कुतः यानच्वनागु जुल । हाइजिन तबःया पूरा नां अमोघ ताम्राकार खः तर साहित्यिक ख्यलय् थौंकन्हय् तबः जक च्वयेगु यानावयाच्वंगु दु ।

हाइजिन तबःया हाइकु गुबलय् निसें पिदन सामग्रीया अभावं बांलाक मालेज्या न्ह्याके फूगु मदुनी । उकिं तबःया जक मखु मेमेपिं हाइजिनतयगु फुटकर हाइकुयात चर्चा मयाये । थुखेपाखे अध्ययन लिपा जक चर्चा यायेगु जुइ । नेपाल संवत् ११११३ कछला १स तबःयागु "नेवाः हाइकु" पिदन । थुगु हाइकु मुनाः नेपालभाषाया दकलय् न्हापांगु हाइकु मुनाकथं पिदन । खःला हाइकुया नामय् मेम्ह सशक्त हाइजिन विमल ताम्राकारया "तिलकता स्वां" नांया हाइकु धकाः पिकयातःगु दु । उगु इलय् हाइकुया ज्ञान बांलाक ब्वमलंगुलि न्ह्यागु चिकीचाहाकःगु कविताया हाइकु धायेगु प्रचलन जुयाच्वंगुलिं "तिलकता स्वां"यात हाइकु मुनाः धायेगु भ्रम जूवन । खःला उगु इलय् जापानी हाइकु गुकथं अनुवाद जुयाः पिदन उकियात मिखा ब्वयेबलय् थज्याःगु भ्रम ब्वलनीगु स्वाभाविक खनेदु । आलोक परिजनया ग्वसालय् नेपाल भारत सांस्कृतिक केन्द्र (उगु इलय् बसन्तपुरय्) शंकर लामिछानें हाइकु जापानी कविता धका कवि गोष्ठी न्यकेगु ज्या यासेलि थुकिं प्रभावित जुया इश्वरानन्द व श्यामसुन्दर सैंजुपिसं लिपा जूगु कवि गोष्ठी नेवाः भाय्या हाइकु न्यकीगु नी याःगु आःतक लुमनाच्वंगु दु । तर उगु हाइकुया नामय् च्वयातःगु कवितात न्यःजक न्यने खन ब्वने धाःसा खंगु मखु । तर इश्वरानन्दयागु नेपाल संवत् १०९१स वातावरण सामयिक संकलनय् विनयचन्द्रया नामं पिदंगु न्याकुचा हाइकु खः उकियात विश्लेषण यायेबलय् हाइकुया बां लुइ मफुगु खनेदु, नापं हाइकुया लागाय् मलाःगु नं सिइदु । तर श्यामसुन्दर सैंजुया हाइकु उगु इलय् च्वयातःगु छपु हे पिदने मफुगुलि वइगु हाइकु गुलि ग्यं धायेमफु । तर सफूया रूपय् दकलय् न्हापां पिदंगु तबःयागु "नेवाः हाइकु"इ धाःसा हाइकुया सूत्रयात बांलाक पालन यानातःगु खनेदु ।

तबःया विशेषता धाये बाय् रूचि धाये काव्यया न्हून्हूगु रूपय् आकर्षित जुयाः उकिया प्रयोगय् थःत न्ह्याकेत कुतः यायेगुलि अग्रसरित जुइगु खः । गुगु कविता, गद्य कविता, भजन, गजल, मे व हाइकु आदि आदि रचना यानावयाच्वंगुलि थुगु खँयात यचुका बिउ।

हाइकु नेपाःया मौलिक काव्य विधा मखु । थ्व ला जापानयागु छगूकथं मौलिक प्रयोग खः । हाइकुयात स्वतन्त्र रूपं कविताया छब्वकथं प्रक्षेपण यायेगु ज्या दकलय् न्हापां जापानी कवि मोरीताके(१४५२-१५४०)पाखे जूगु खः । थुकथं स्वयेबलय् जापानय् हाइकुया प्रचलन जूगु खुगू शदि लिपा जक नेपालय् प्रयोग जूवःगु खनेदु । नेपालय् दकलय् न्हापां खश भाषाय् शंकर लामिछाने २०१६ सालय् कवि

गोष्ठीपाखे याःसां प्रकाशन धाःसा २०१८ सालय् रूपरेखा पत्रिकाय् दकलय् न्हापां जूगु खः । च्वय् धाइथें उकिया नक्कल इश्वरानन्द व श्यामसुन्दर सैजुपिसं यात । तर हाइकुकथं नाले बहःगु प्रयोग धाःसा आपालं ई लिपा तबः व विमल ताम्राकारपाखे जूगु आभास जू ।

नेपालभाषाय् पिदंपिं नां कायेबहःपिं हाइजिनत मध्यय् तबः छम्ह नं खः । हाइजिन तबःया हाइकुत भिन्हयुगः आखलं थःगु अनुभूतियात ५-७-५ आखःया भ्वलय् प्वंकाः जक तःगु मदु । तबःया गुलि गुलि हाइकु थुलि मार्मिक जुयाच्वंगु दु गुकिं भीगु नुगलय् थुं दिका तक बिइफुगु खनेदु । सफुतिइ मुनातःगु फुक्क हाइकु धाःसा उलि ग्यनाच्वंगु धका धाये भचा थाकु । तर नेपालभाषाय् हे दकलय् न्हापां पिदंगु सफू जूगुलिं उलि त्रुटिपूर्ण धायेमजिउ।

थौंतक हाइकुपाखे अवलम्बित जुया साधनारत जुयाच्वम्ह हाइजिनकथं तबःयात नालेधाःसा मफु । हाइकु नेपालभाषाय् नेपाल संवत् ११११३ पाखे पलाः तःसा अनं लिपा उलि सक्रिय जूगु खनेमदु । बरू विमल ताम्राकार, कृष्णभक्त बोडे, सौरभ शाक्य, दया खड्गी, तुयु पुं आदि आदिपिं थुखे आपालं सक्रिय जुयाच्वंगु खनेदु । तबःया पलाः उलि न्ह्यागु खनेमदु । जुइफु च्वमिया कमजोरी यानाः हाइजिन तबःया रचना मिखाय् मलानाच्वंगु नं जुइफु ।

हाइजिन तबःया न्हापांगु मुनाय् लानाच्वंगु हाइकुयात दुवाला यंकेबलय् पलाः क्वातु, अभिव्यक्ति हार्दिकता लुयाच्वंगुयात अःपुक आत्मसात यायेफु । नापं भीगु परम्परा, संस्कृतियात क्वाःलय् बुत्तुबुला यंकेगु कुतःपाखे नं आग्रहित जूगु खनेदु ।

आःतकया दुने साप हे बःचाधंगु साइजय् छगू जक हाइकु मुना पिदंगु दु । पत्रपत्रिका गुलि पिदंगु दु व फुक्क माले मखंगुलि पिहां वः मवः छुं धाय्धाःसा मफु । थुकिया मालेज्या जुइधुंका जक क्वछिइ फइ । उकिं थन हाइजिन तबःया न्हापां पिदंगु हाइकु मुनाया लिधंसाय् जक दुवालेगु ज्या जुइ ।

नेपालभाषाय् हाइकु खँग्वः प्रचलन जुइ धुंकुसां यथार्थय् हाइकु च्वइपिं म्हो जुयाच्वंगु ईलय् हाइकुया सिद्धान्तयात आत्मसात यानाः दकलय् न्हापां हाइकु मुनाः पिकाये फूगुलि हे हाइजिन तबः चर्चाया पात्र जूगु खः । हाइजिनया हाइकु मुनाय् दुथ्यानाच्वंगु फुक्क हाइकु उलि धिसिमिसि धयाच्वंगु मदु । हाइकुया सिद्धान्तयात आत्मसात याःसां व्यवहारय् अर्थात् साधनाया इलय् चिन्तन व मनन मयासें थःगु अनुभूतियात मूर्त रूप बियातःगु आभास जू । छगू सिटिङ्ग्य् निपू स्वपु मयाक च्वयातःगु भू सिइदु । थज्याःगु त्रुटियात छखे चीका धायेगु खःसा थुगु मुनाय् दुथ्यानाच्वंगु हाइकुत लसा वः, नुगलय् तिंक मिंका बी फू, धेधे उलि मचू थ्वहे कारणं यानाः हाइजिन तबःया हाइकु बालां धायेमाः । आः हाइजिन तबःया छकु हाइकुयात स्वये-

वामाया लासा
बलचाय् मत पिल्लिलिं
जीवन न्हिली ।

थुगु हाइकुया न्हापांया भ्वलं जीवनया छगू सत्ययात उलेगु कुतः जूगु दु । चीमि जीवनया कारूणिक चित्रणपाखे हाइजिनया नुगः क्वसलाच्वंगु अनुभूत जू । नयेत थलबल मदु । द्यनेत लासा तक मदु । लासाकथं घाँय्मो सु छ्यलेमालाच्वंगु दु । थुकथं न्हापांगु भ्वलं छगू विम्बया धकिं उला बी । भीसं न्हापायागु भ्वलय् केन्द्रित जुयाः दुवालेबलय् थ्वहे चित्र न्ह्यःने दं वइ । खःला हाइजिनया विचाः मेगु हे जुइफु । हाइकुया सम्भावना धाइगु हे थ्व खः । गुलि सम्भावना दत उलि हे जापानीतय्सं सफल जूगु भाःपिइगु खः।

निगूगु भ्वःयात कायेबलय् भीगु न्ह्यःने बलचा छगू दृष्य दं वइ । अन पिलिपिलि छप्वाः मत च्याये मच्याये ला थें पिलिपिलि च्यानाच्वंगु लु दं वइ । व मत फय्नाप संघर्ष याना च्यानाच्वंगु दृश्य वइ । मतपाखे बलचा दुने जीवन गुकथं ब्वलनाच्वन उकिया धकिं उलेत स्वयाच्वंगु छगूकथं भीत आभास जुइ । हाइकु कविताय् वर्णन व विश्लेषण दइमखु, थत्ये याये नं फइमखु सीमित खँग्वलं थःगु अनुभूतियात प्वंकेमाः । बरू यथार्थया किपाया धकिं उलेगु कथं सूक्ष्म रूपं संकेतकथं जक न्ह्यब्वया बी । म्हो खँग्वलं अभिव्यक्त याइबलय् उकि शाश्वतता तसकं महत्वपूर्ण जू बिना शाश्वतता कविताया बां की फइमखु । शाश्वततायात नुगलं अनुभूत याइ । उकिं हार्दिकता नं धायेगु या । दकलय् लिपाया भ्वलं जीवन न्हिलि धकाः निगू अर्थ पिज्वइकथं प्रयोग यानातःगु दु ।

चीमि, अभाव व मछिंयात हाकुतिना थःगु सीमित साधनपाखे सन्तोष जूगुयात नं प्रतिपादन याये फू । मेगु व्यञ्जनापूर्ण अर्थय् नं थुकियात कायेफू । थुगु मुनाय् लानाच्वंगु मेमेगु हाइकुयात ब्वना यंकेबलय् मत्येवं मदुम्ह थः किजाया लुमन्ति हाइकु च्वयातःगु नं समावेश यानातःगु दु । थत्ये लुमन्ति च्वयेगु गुगु एलिजि खः थुकियात हाइकुलय् प्रयोग यानातःगु खनेदु । किजाया लुमन्ति हाइजिनया नुगः छ्यालब्याल जुयाच्वंगु उकिं ब्वमिया नुगलय् समवेदना थना बिइ फु । नुगलय् भ्वखाय् ब्वयेका बिइफु । हाइकुलय् यथार्थता, सामाजिकता, क्रान्ति आदि आदिया भाव नं कयेच्यानावंगु खनेदु ।

बःसि बुँ ह्वइ
बासि मरि कुचाय् नं
ह्याउँ निभाः त्वै ।

नापं यौनप्रति हाइजिनया नुगः क्वस्वयाच्वंगु निपु प्यपु हाइकुपाखे यचुका बिउ । हाइकुया प्रत्येक भ्वःलय् गुगु अनुभूति सम्प्रेषण यानातइ उगु त्याजिइमाः । उकिं हार्दिकता पिज्वयेमाः । छभ्वः खँग्वःयात कुचा थला स्वभ्वः यायेवं हाइकु जुइगु मखु, हाइकुलय् ला प्रत्येक भ्वः थःथमं पूर्ण जुयाच्वनी । थथे मजूगुयात हाइकु नाले थाकू । नापं हाइकुया फुक्क भ्वः उतिग्यंक परिस्कृत जुयाःवंसा शिल्प पक्ष धिसिमिसि धाइ । थुखेपाखे हाइजिन तबः नं भचा ध्यान तयेमाःथें च्वं ।

नेपालभाषाया ख्यलय् हाइकुया धाः प्रवाहित जूगु आपालं मदुनी छगूकथं प्रारम्भिक अवस्थाय् हे तिनि । द्वलद्वं हाइकुया रचना मजुनी । उकिं थन रचना जुइगु हाइकु भीगु परिवेशय् जक बांलायेवं थौ मगाये धुंकल । भीगु हाइकु नं नेपाःया मेगु भाषाया हाइकु न्ह्यःने उलि हे धिसिमिसि धया अन नं प्रतिनिधित्व याये फइगु रचनाया साधना जुइमाःगु दु । भीगु भाषाय् अज्याःपिं हाइजिनत मदुगु मखु तर इमिसं अहंया पःखाः पुलाः, जितिं सःम्ह सुं मदु धाइगु भावयात हाकुतिना निरपेक्ष जुया साधनाया लँय् न्ह्यज्याये मालाच्वंगु दु । नापं थःगु द्वं विद्वंयात चिन्तन, मननपाखे विश्लेषण यानाः न्ह्यज्याये माःगु दु ।

थौंतक पिदंगु हाइकुया सफूत/सफुचात

१. नेवाः हाइकु	तबः मरु	१११३	२०. निभाः जः	तुयु पुं	११२७
२. जीस्वां	विमल ताम्राकार	१११३	२१. दुरु घाः	अगीब बनेपाली	११२७
३. साकुरा	विमल ताम्राकार	१११५	२२. हाइकु २१०	दुर्गालाल	११२७
४. वंगलहः	विमल ताम्राकार	१११६	२३. दोभान	दया खड्गी बेचैन	११२७
५. सच्छिकु हाइकु	दया खड्गी बेचैन	१११९	२४. चुलिजाःगु बु	सौरभ शाक्य	११२८
६. निपलाः	तुयु पुं	११२०	२५. मुखू मब्यनीगु स्वां	इश्वरी मैयां श्रेष्ठ	११२८
७. जिगु लु	कृष्णभक्त बोडे	११२२	२६. स्वब्यनावःगु सः	रामकृष्ण श्रेष्ठ	११२८
८. कँभ्काः दुने	तुयु पुं	११२३	२७. खिचापुजा(न्हापांगु सेनेरियो)	भुषण प्रसाद श्रेष्ठ	११२९
९. चिरिबाःगु	तुयु पुं	११२३	२८. न्यादिगु पुजा	भुषण प्रसाद श्रेष्ठ	११३०
१०. मतिनाया पुखू	तुयु पुं	११२३	२९. खँग्वः सीमाहिन-सीमाहिन जि	डा. आनन्द जोशी	११३०
११. न्ययकु हाइकु	दया बेचैन	११२३			
१२. तकु स्वां	दया बेचैन	११२४	हाइकु मुना		
१३. मिचलः दुने	कृष्णभक्त बोडे	११२५	१. न्हू जापानी हाइकु	संपाः डा. हिमांश थापा	
१४. सनिलया ईलं	बद्री वेदना	११२५	२. नेवाः हाइकु मुना (नेपालभाषाया नीगुम्हेसिगु हाइकु दुथ्याःगु न्हापांगु मुना)		११२५
१५. हिसिंलु	सौरभ शाक्य	११२५	हाइकुया सैद्धान्तिक ज्वलं		
१६. अजि स्वां	कृष्णभक्त बोडे	११२६	१. हाइकु गथे च्वयेगु ?	विमल ताम्राकार	११२०
१७. पालिजाः स्वां	तुयु पुं	११२६	२. हाइकु गथे जुइमाः ?	विमल ताम्राकार	११२६
१८. ग्वयस्वां	बद्री वेदना	११२६	३. हाइकुया चाकः दुने	कृष्णभक्त बोडे	११२८
१९. हायावंगु हः	सुधीर ख्वबि	११२७	४. हाइकु : छगू अध्ययन	इन्द्र माली	११२८

हाइकु व थुकियात कयाः च्वयातःगु छुं नं सफू सफूचात व च्वसु दःसा जिमित उपलब्ध याना बियादीत इनाप यानाच्वना ।